

ΕΚΘΕΣΗ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2002
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η ζωή του ανθρώπου κατά τον 21^ο αιώνα έχει αλλάξει λόγω της προόδου της τεχνολογίας και των βιοϊατρικών επιστημών, που καθιστούν δυνατή την πρόγνωση και θεραπεία κάποιων ασθενειών, θέτουν όμως και το ζήτημα της δημιουργίας στρατιών όμοιων ανθρώπων λόγω της κλωνοποίησης. Προκύπτει, λοιπόν, εύλογα ένας προβληματισμός σχετικά με τα ηθικά όρια αυτών των εξελίξεων. Καθώς μάλιστα το διαχρονικό υπαρξιακό ερώτημα του ανθρώπου για τι νόημα της ζωής και του θανάτου παραμένει αναπάντητο και η αθανασία ανέφικτη, η έρευνα είναι ορθότερο να κατευθυνθεί στην εξεύρεση λύσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Οι σύγχρονες επιστήμες έβαλαν τον άνθρωπο σε μια πρωτόγνωρη, επίπονη διαδικασία κατανόησης του εαυτού του κατά την οποία η κριτική σκέψη και η ηθική συνιστούν εφόδια. Σε κάθε περίπτωση, τέλος, η πολιτεία οφείλει να αναλάβει τις ευθύνες της ώστε να μη γίνει ο άνθρωπος θύμα της ματαιοδοξίας του.

B1 Οι εφαρμογές της κλωνοποίησης σήμερα προβληματίζουν την κοινή γνώμη κυρίως για τις δυσάρεστες επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στον άνθρωπο. Εκφράζουν φόβοι ότι είναι δυνατόν να δημιουργηθούν ανθρωπίνοι οργανισμοί που θα χρησιμεύουν αποκλειστικά ως πηγή οργάνων για μεταμόσχευση. Ακόμη, υπάρχει ο κίνδυνος να δημιουργηθούν ανθρωποειδή τα οποία θα μπορούσαν να γίνουν αντικείμενα εκμετάλλευσης είτε εξυπηρετώντας ιδιοτελείς σκοπούς είτε με το να μεταβληθούν σε στρατιές κατευθυνόμενων ατόμων που θα υπηρετούν πολιτικές σκοπιμότητες. Για το λόγο αυτό επιστήμονες, πολιτεία και πολίτες πρέπει να απαγορευτούν

B2 Παραγωγική, γιατί ο αρθρογράφος αρχίζει από μια γενική εκτίμηση «Ο εικοστός αιώνας... αλλαγών», την οποία εν συνεχεία αιτιολογεί και καταλήγει σε μια επιμέρους άποψη «Η ανακάλυψη της δομής του DNA... νέα τάξη πραγμάτων».

B3 → (ανθρωπίνου) γονιδιώματος
→ γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί
→ κλωνοποίηση
→ μοριακοί μηχανισμοί
→ γονίδια

B4 1 → «...έχουν ανοίξει νέους ορίζοντες...»
2 → «Αυτό το ταξίδι...ούτε γρήγορο»
3 → «Οι ταξιδιώτες...εφοδιασμένοι»
4 → «Να αξιολογεί τους καρπούς»
5 → «...μοριακοί μηχανισμοί...»
6 → «...να στοχεύεται...»
7 → «...τα επικίνδυνα ταξίδια...»

Τα συναισθήματα που προκαλούνται στον αναγνώστη είναι ανάμεικτα. Από τη μια αισθάνεται φόβο και δισταγμό μπροστά στο άγνωστο και ίσως επικίνδυνο μέλλον, δέος μπροστά στην προοπτική που διανοίγεται για ανακάλυψη «γενετικών μυστικών», αλλά κι ελπίδα και αισιοδοξία για την θετική και ευεργετική εφαρμογή των επιτευγμάτων αυτών των επιστημών στη ζωή του.

Γ. Πρόλογος: Σχολιασμός των πρωτοποριακών πειραμάτων γενετικής και αναφορά των επιφυλάξεων και ανησυχιών μας για τα αποτελέσματά τους.

Κύριο θέμα: 1^η παρ. Γενικός σχολιασμός για την κακή εφαρμογή της επιστημονικής γνώσης, όπως:

- Εμπορευματοποίηση της
- Ιδεολογική χειραγώγηση της
- Καταστροφή περιβάλλοντος και δημιουργία μέσω μαζικής καταστροφής
- Πνευματική μονομέρεια και αλλοτρίωση ανθρώπου

2^η παρ. Η κακή εφαρμογή της γενετικής:

- δημιουργία ανδραπόδων / «υπερανθρώπων»
- δημιουργία βιολογικών οργάνων για εμπορία
- μεταλλαγμένων τροφίμων για οικονομικό κέρδος αλλά επιβλαβών για την υγεία
- εκτροφή ποικιλιών ζώων που προέκυψαν από γενετικές επεμβάσεις
- κατασκευή βιολογικών όπλων

3^η παρ. Κοινωνικός ρόλος επιστήμης:

- στόχος επιστήμης η αποκάλυψη γνώσης για βελτίωση της ποιότητας ζωής μας.
- συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη
- συμβολή στην πνευματική και ηθική αναβάθμιση της κοινωνίας

4^η παρ. (μεταβατική) Από τους παραπάνω λόγους προκύπτει ότι η επιστήμη συνιστά δύναμη, η κακή χρήση της οποίας αποβαίνει επικίνδυνη για τον άνθρωπο. Γι' αυτό και δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό το δόγμα «Επιστήμη για την επιστήμη»

Επίλογος: Ευθύνη:

- επιστήμονα: ηθική ακεραιότητα
- πολιτεία: σύσταση κώδικα δεοντολογίας και λήψη μέτρων για τυχόν παράβαση του
- πολίτες: ενημέρωση και εγρήγορση.